

Virtualna izložba projekta AToM

Tamara Štefanac

U sklopu aktivnosti međunarodnog projekta AToM - Arhivi i tragovi migracija u srpnju 2024. je javnosti predstavljena virtualna izložba istoimenog naziva koja omogućuje pregled i praćenje osobnih narativa zabilježenih u dokumentarnoj i arhivskoj građi, kao i usmena svjedočanstva. Arhivski tragovi migracija raspršeni su diljem svijeta, a izložba naglašava kompleksnost istraživanja migracija za znanstvenike, članove migrantskih zajednica i njihove potomke. Izložba je nastala suradnjom Mađarskog nacionalnog arhiva, Španjolskog državnog arhiva, Zaklade De Domijnen iz Nizozemske i ICARUS Hrvatska, uz pridružene partnere: Državni arhiv u Bjelovaru, Državni arhiv u Pazinu te Muzej lokalne povijesti iz Tinjana. AToM virtualna izložba

Partneri na projektu AToM surađivali su s povijesnim i suvremenim pripadnicima iseljeničkih i useljeničkih zajednica u Hrvatskoj, Mađarskoj, Nizozemskoj i Španjolskoj te njihovim dijasporama i zajednicama nacionalnih manjina, kako bi stvorili ovu virtualnu izložbu čiji je fokus na migracijama ljudi kroz arhivsko i dokumentarno gradivo. Virtualna izložba fokusirana je na životne priče, prikazujući kako poznate povijesne ličnosti tako i pojedince manje poznate na nacionalnoj razini, ali značajne za svoje obitelji i lokalne zajednice. Španjolski državni arhiv prikupio je priče emigranata Španjolskog građanskog rata, Mađarski nacionalni arhiv priče sudionika revolucije 1956. godine u Mađarskoj, a arhivisti i muzealci iz nizozemske Zaklade De Domijnen usredotočili su se na ekonomsku emigraciju iz područja oko grada Sittard-Gellena. U Hrvatskoj, Državni arhiv iz Pazina priredio je životnu priču Stojana Brajše te, u suradnji s Muzejom lokalne povijesti iz Tinjana, priču Vittoria Depiere. Državni arhiv u Bjelovaru u suradnji s obitelji Uhlir ispričao je priču češke useljeničke obitelji koja je na bjelovarsko područje stigla krajem 19. stoljeća te priču o Aloisu Dočkalu. Za realizaciju pripovijedanja izabrana je perspektiva životnih priča i pogleda na migracijska iskustva odozdo, kroz

dokumente i naraciju osoba i obitelji koje su u njima sudjelovale. Migracijska kretanja prikazana kroz životne priče na ovoj vizualizacijskoj karti odabrana su zbog suradnje sa zajednicama koje su u njima sudjelovale, bilo osobno ili kroz obiteljske veze. Budući da su migracije stalna nit europske i svjetske povijesti, moglo bi se pojaviti još mnogo događaja, a arhivi i uključene zajednice mogli bi predstaviti dokaze i priče o njima.

Arhivi i druge ustanove i organizacije uključene u projekt aktivno su prikupljali dokumentarni materijal, kao i osobna svjedočanstva kroz usmenu povijest. Ona predstavljaju osobne i raznolikije narative o migracijskim iskustvima ili njihovim posljedicama na obitelj i potomke. Usmene povijesti i dalje se aktivno prikupljaju i objavljuju na mrežnim stranicama projekta: <https://projectatom.eu/index.php/oral-histories/>. Životne priče ponekad nadilaze individualne doživljaje, odražavajući obiteljska putovanja na kojima su migrante pratili njihovi partneri, djeca i rodbina kroz životni put. Svaka dokumentirana životna priča postaje svjedočanstvo zajedničkih iskustava i kolektivnih sjećanja, otkrivajući zamršenu dinamiku migracija. Način na koji su dokumenti proizvedeni i arhivirani odražava društvenu evoluciju povijesnih razdoblja, koja se iz današnje perspektive mogu promatrati kao pristrana. Ženski dokumentarni tragovi manje su vidljivi u arhivama i često su dio zapisa njihovih partnera. Isto vrijedi i za rasne, etničke i druge manjine čiji su arhivski tragovi manje prisutni u službenim arhivskim narativima i nedovoljno zastupljeni u arhivima. To ne znači da ih nema, nego da su upravni i državni aparati također odražavali sfere moći tog vremena.

Dizajn virtualne izložbe su osmislili suradnici Mađarskog nacionalnog arhiva Krisztián Szabó i Attila Bátorfy. Informacije i gradivo o migracijama vizualizirani su kroz tzv. *scrolltelling* pristup pri kojem se korisnik kreće mrežnom stranicom na interaktivan način prateći zadani slijed prikaza – u ovome slučaju određen migracijskim kretanjima i doku-

mentima kojima su ona dokumentirana. Životne priče moguće je pratiti kroz kretanje globusom.

Izložba se također prikazuje i putem društvenih mreža (Instagram, Facebook i Twitter) koje prate migracije ljudi te arhivsku i dokumentarnu građu koja prati te migracije. Svaki će post biti povezan s interaktivnom kartom, nudeći tehnike vizualizacije sadržaja koje omogućuju istraživanje migracija na jedinstven i inovativan način. ■

■ AToM virtualna izložba: <https://atomexhibition.mnl.gov.hu/>

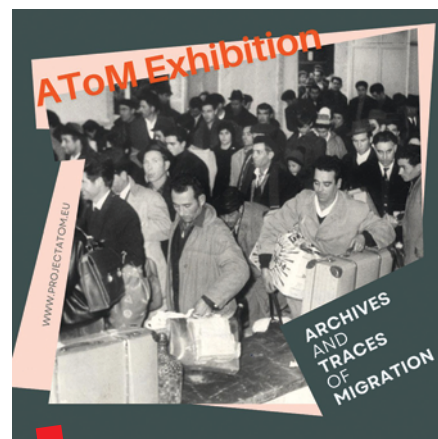
Instagram: @atom.exhibition

Twitter: @AtoMexhibition

Facebook: <https://www.facebook.com/profile.php?id=61561334499083>

Početna stranica AToM izložbe

Materijali predstavljeni na AToM izložbi